

Miljöprövningsdelegationen

GI Eriksson AB
gustaf.eriksson@lansfast.se

Kungörelsedelgivning

Tillstånd enligt miljöbalken till utökad verksamhet med djurhållning

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10-i

Beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen meddelar GI Eriksson AB (organisationsnummer 556455-7527) tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till verksamhet med djurhållning på fastigheten Boberg 4:1 i Motala kommun. Tillståndet omfattar anläggning för djurhållning med 112 000 platser för värphöns.

Tillkommande stallbyggnad och gödselhus ska placeras enligt föreslagen lokalisering på fastigheten Boberg 4:1 i Motala kommun, se bilaga 1.

Miljöprövningsdelegationen avslår yrkandet om ytterligare igångsättningsstid utöver fem år.

Miljöprövningsdelegationen godkänner enligt 6 kap. miljöbalken den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor

För tillståndet gäller följande villkor.

Allmänt

1. Om inte annat föreskrivs i villkoren nedan, ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden

har angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet angivit eller åtagit sig.

Hantering och lagring av gödsel och tvättvatten

2. Hantering av organiska gödselmedel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att olägenheter för närboende begränsas. Om eventuellt spill eller läckage ändå uppstår ska detta tas om hand så snart som möjligt.
3. Lagring av fast fjäderfägödsel ska ske på tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan. Ytvatten ska förhindras att rinna till gödselplattan.
4. Tvättvatten, som uppkommer vid rengöring av stallbyggnader, ska avledas till tät behållare. Avspolning av utrustning och maskiner, som används i eller vid rengöring av stallbyggnaderna, ska ske på tät yta och uppkommet spolvatten ska avledas till tät behållare. Tvätt- och spolvatten ska omhändertas så att det inte medför risk för förorening av yt- eller grundvatten. Lagringskapaciteten för tvätt- och spolvatten ska vara minst sex månader.

Kemikalie- och avfallsfrågor

5. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkta och hanteras på sådant sätt att förorening av mark och vatten inte riskeras. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras nederbördsskyddat och vid behov ska förvaringsplatsen vara försedd med påkörningsskydd. Förvaringen ska ske så att det inte föreligger någon risk att sinsemellan reaktiva föreningar kan komma samman. Kemiska produkter och farligt avfall innehållande flyktiga organiska föreningar ska förvaras i väl tillslutna behållare så att avdunstningen minimeras.

Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallat område som är tätt och beständigt mot det som förvaras där. Invallningar ska dimensioneras så att de rymmer största behållarens volym och minst 10 % av övrig lagrad volym.

Buller

6. Ljudnivån från den samlade verksamheten får inte överskrida följande värden vid bostäder (frifältsvärde utomhus vid fasad).

	Klockslag	Ekvivalent ljudnivå	Momentan ljudnivå
Vardagar	07–18	50 dBA	
Lör-, sön- och helgdagar	07–18	45 dBA	
Kvällar	18–22	45 dBA	
Nattetid	22–07	40 dBA	55 dBA

Buller ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då verksamheten pågår. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

Övrigt

7. Innan en verksamhet i sin helhet eller i någon del upphör ska skriftlig information lämnas till tillsynsmyndigheten. Minst fyra månader innan upphörandet ska verksamhetsutövaren lämna in en plan för avvecklingen till tillsynsmyndigheten. I avvecklingen ska minst ingå

- omhändertagande av kemiska produkter samt icke-farligt och farligt avfall,
- undersökningar av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till samt
- en riskbedömning av föroreningssituationen.

Tillsynsmyndigheten får bestämma en annan tid för inlämnandet av plan för avveckling.

Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten bestämma att riskbedömning inte behöver genomföras.

8. Verksamheten ska kontrolleras enligt ett kontrollprogram som bland annat tydliggör hur efterlevnaden av villkoren ska

kontrolleras samt hur utsläppen ska kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att detta beslut har fått laga kraft eller vid senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda utökade verksamheten ska ha satts igång inom fem år från det att tillståndet har fått laga kraft, i annat fall förfaller tillståndet i de delar som inte har satts igång. Verksamhetsutövaren ska meddela tillsynsmyndigheten när verksamheten satts igång.

Tidigare tillstånd

När detta tillstånd tas i anspråk upphör Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Östergötlands beslut daterat den 1 juni 2021, dnr 551-12152-19, att gälla.

Verksamhetsutövaren ska meddela tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse på sätt som anges i bilaga 2.

Redogörelse för ärendet

Tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Östergötland har genom beslut den 1 juni 2021, dnr 551-12152-19, meddelat tillstånd enligt miljöbalken till verksamhet med djurhållning. Tillståndet omfattar anläggning för djurhållning med 69 800 platser för värphöns inom fastigheten Boberg 4:1 i Motala kommun.

Samråd

Samråd med Länsstyrelsen och Motala kommun genomfördes den 28 juni 2023. Samråd med de enskilda som har antagits vara särskilt

berörda av verksamheten samt Statens jordbruksverk har skett genom skriftlig information. Verksamheten ingår bland de verksamheter som alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan. Den utökade kretsen har informerats via annons i Östgöta Correspondenten.

Ärendets handläggning

Ansökan, med miljökonsekvensbeskrivning, har kungjorts i Motala & Vadstena Tidningar och Östgöta Correspondenten. Handlingarna har hållits tillgängliga för allmänheten i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken.

Remissförfarande har genomförts med Länsstyrelsen Östergötland, Samhällsbyggnadsnämnden i Motala kommun, Räddningstjänsten Motala-Vadstena och Statens jordbruksverk.

Sökanden har i bemötande lämnat synpunkter på de remissvar som inkommit.

Ansökan med yrkanden och förslag till villkor

Yrkanden

GI Eriksson AB (bolaget) yrkar:

1. Att tillstånd enligt miljöbalkens 9 kapitel ska ges för att på fastigheten Boberg 4:1 i Motala kommun få bedriva verksamhet med djurhållning omfattande 112 000 platser för värphöns.
2. Att anläggningen placeras med en huvudsaklig utformning enligt presenterad situationsplan.
3. Att miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas.
4. Att innan miljöprövningsdelegationen fattar beslut i tillståndsfrågan ska vi som sökande få möjlighet att få se och lämna synpunkter på ett förslag till beslut, inklusive föreslagna villkor. Detta gäller såväl villkor som föreslås av kommun och länsstyrelse liksom de villkor som miljöprövningsdelegationen vill besluta om. Syftet med detta förfarande är att undvika felaktigheter och missförstånd i tillståndsbeslutet.

5. Att den utökade verksamheten med värphöns ska ha satts i gång senast 10 år efter det datum då tillståndet vunnit laga kraft.

Förslag till villkor

Bolaget föreslår fyra villkor för den ansökta verksamheten.

Sökandens beskrivning av ärendet

Av ansökningshandlingarna och av vad sökanden i övrigt har angett framgår bland annat följande.

Lokalisering

Bobergs Storgård är beläget strax söder om Fornåsa i Motala kommun. Omgivningen består i huvudsak av åkermark. Det finns cirka 15 bostäder inom 500 meter från anläggningen och en bygdegård cirka 480 meter från anläggningen. I övrigt finns inga offentliga lokaler inom 500 meter.

Omgivningen vid Boberg, där verksamheten är placerad, är markerad som landsbygd i kommunens översiktsplan. Platsen för planerad byggnation omfattas inte av några detaljplaner eller av några andra områdesbestämmelser. Det finns inte några fornlämningar inom det berörda området för byggnation. Platsen berörs inte av något förorenat område.

Produktion

Befintlig anläggning består idag av två djurstall med totalt 69 800 platser för värphöns samt gödsellager och äggpackeri.

Ansökan avser utökad verksamhet med ytterligare ett stall för värphöns. Planen är att ett tredje stall byggs mellan de två befintliga stallen samt att ett ytterligare gödsellager och tvättvattenbrunn uppförs söder om stallen.

Den planerade byggnationen tar cirka 2 100 m² i anspråk. Den berörda marken utgörs av gårdsplanen mellan befintliga stall. Tillsammans omfattar de tre stallen cirka 5 600 m², vilket innebär totalt 112 000 platser för värphöns efter utbyggnaden. Anläggningen kommer därmed att bestå av tre stall för värphöns, med tillhörande gödsellager samt utrymme för ägghantering.

Gödselhantering

Djurhållningen kommer att generera cirka 3 400 m³ fastgödsel per år efter utbyggnad av ett tredje stall.

Utgödsling sker ett par gånger i veckan under produktionstiden. Gödseln kommer lagras i gödselhus med plats för mer än 10 månaders gödselproduktion.

Befintligt gödsellager är konstruerad med betongplatta, väggar av betong och tak. Planerat nytt gödsellager kommer även att konstrueras med betongplatta, väggar av betong och tak. Det kommer totalt att finnas en möjlig lagringsvolym för fastgödsel om 3 000 m³.

Användning av gödseln

Gödseln kommer att säljas. Aktuella användningsområden är i första hand användning som gödselmedel inom växtodling. Gödseln från den utökade djurhållningen kan försörja växtodling omfattande cirka 740 hektar med fosfor.

Det finns god efterfrågan på hönsgödsel från kreaturslösa växtodlingsgårdar i närområdet. Den totala mängd stallgödsel som produceras inom Motala kommun räcker till att fosforförsörja drygt 20 % av kommunens åkerareal.

Tvättvatten

Stallen rengörs efter varje produktionsomgång, vilket innebär att det går 1,5 år mellan stalltvättarna. Mängden rengöringsvatten från varje stall är cirka 10 m³ per tvätt. Tvättvattnet leds till tvättvattenbrunnar. Befintliga stall har egna tvättvattenbrunnar med 20 m³ lagringskapacitet och till det nya stallet byggs en separat ny brunn med över 10 m³ lagringskapacitet.

Utsläpp till vatten

Verksamheten medför inte några punktutsläpp till vatten.

Avloppsvatten från personaltoalett i de befintliga stallen leds till godkänt avlopp med infiltration.

Dagvatten från det asfalterade området framför packhuset, liksom regnvatten från taken, leds till direkt till dräneringssystemet och vidare till ett öppet dike öster om anläggningen.

Utsläpp till luft

Lokalt punktutsläpp sker i form av ammoniak via ventilationsluft från stall. Den ammoniak som släpps ut från stallen, kommer i huvudsak att belasta produktiv och relativt okänslig åkermark nordöst om gården. Kvantiteten på ammoniakutsläppen från stallarna beräknas bli cirka 8,7 ton per år efter utbyggnad av ett tredje stall. Beräknat per djurplats blir utsläppet cirka 0,08 kg ammoniak per plats, vilket ligger inom BAT-AEL.

Lukt

Lukt kommer i viss mån att kännas i samband med utlastning och transport av gödsel från lager, vilket sker under korta och koncentrerade tillfällen några gånger per år. Den förhärskande vindriktning är sydvästlig vind. Erfarenheten från den befintliga anläggningen är att verksamheten inte medför några luktproblem för omgivningen som kan relateras till den dagliga driften. Bolaget förväntar sig inte att det tillkommer några nya luktproblem till följd av att ytterligare stall byggs.

Kemiska produkter och avfall

Avfall och farligt avfall

Det uppkommer små mängder avfall i verksamheten. Under ett år ger verksamheten upphov till cirka 10 kg plast. Var 15-20:e år uppkommer det cirka 100 kg metall vid byte av inredning.

Farligt avfall uppkommer endast i form av uttjänta lysrör. Byte av lysrör utförs av anlitad elektriker som också sköter borttransport och rapportering till Naturvårdsverket.

Kadaver

Döda djur eldas i biobränslepanna vid Bobergs gårdscentrum. Pannan är godkänd för eldning av kadaver, enligt beslut från Jordbruksverket. Pannan har kapacitet att hantera kadaver även från det planerade nya stallet.

Kemikalier

Inom djurhållning används få kemikalier. Stallen tvättas med vatten (högtryckstvätt) och får sedan torka. Därefter sker desinfektion. Kemikalier förvaras endast i liten omfattning, det är små mängder med kort lagringstid.

Stallbyggnaderna i sig utgör ett slutet system, vilket innebär att det inte finns någon risk för förorening av mark och grundvatten i samband med appliceringen av desinfektionsmedel. När stallen tvättas efter en avslutad produktionsomgång kommer eventuella rester av desinfektionsmedel från föregående behandling att hamna i gödseln samt i tvättvattnet. Både gödseln och tvättvattnet samlas upp och sprids i ännu mera utspädd form på biologiskt aktiv åkermark, där fortsatt nedbrytning av eventuellt kvarvarande verksamma beståndsdelar sker.

För verksamheten kommer diesel att finnas i reservaggregatet, maximalt 100 liter. Reservaggregatet kommer att användas i händelse av strömavbrott för att kunna hålla ventilation och andra funktioner igång. Reservaggregatet finns placerat inomhus.

Buller

Den främsta och enda källan till buller från verksamheten är ljudet från fordonstransporterna. Bullermätningar har ej utförts och bedöms ej heller vara av intresse. Bolagets bedömning är att det inte finns behov av några speciella bullerbegränsande åtgärder, då verksamheten inte avger något buller.

Transporter

Transporterna till och från Boberg kommer gå från allmän väg, direkt till anläggningen. Transporter till och från verksamheten omfattar regelbundna in- eller utleveranser av foder och ägg samt periodvisa inleveranser av unghöns och utleveranser av gamla höns till slakt. Den spannmål som ingår i fodermixen odlas i närområdet, och har därför kort transportavstånd. Periodvisa uttransporter av gödsel är också aktuellt.

Nedan redovisas omfattningen av transporter, före och efter utbyggnad.

Typ av transport	Fordonsslag	Hur ofta, idag	Antal vändor per tillfälle, idag	Hur ofta, efter utökning	Antal vändor per tillfälle, efter utökning
Inleverans av foder	Lastbil + släp	1-2 ggr/mån.	1 vända	2-3 ggr/mån.	1 vända
Inleverans av unghöns	Dragbil + trailer	1 gång per 1,5 år	1 vända	2 gång per 1,5 år	2 vändor
Utleverans av ägg	Lastbil	2 ggr/veckan	1 vända	3 ggr/veckan	1 vända
Utleverans av slaktdjur	Lastbil + släp	1 gång per 1,5 år	6 vändor	2-3 gång per 1,5 år	8 vändor
Utleverans av gödsel från lager	Lastbil alt. traktor	3-4 ggr/år	Totalt cirka 50 vändor per år	5 ggr/år	Totalt cirka 70 vändor per år

Transport av djur samt inleverans av foder kan ske både dagtid och nattetid, men transportererna är för det mesta förlagda till dagtid. Gödsel från lager till mottagare transporteras i huvudsak under dagtid.

Resurshushållning

Verksamheten använder idag cirka 12 m³ vatten per dygn och kommer behöva cirka 18 m³ vatten per dygn efter utbyggnad. Detta inkluderar både dricksvatten till djuren och vatten för tvätt av stallar. Vattnet tas från egna borrhållningar.

Nuvarande verksamhet förbrukar foder i en omfattning av cirka 2 200 ton per år. Efter utökningen kommer det att förbrukas foder i en omfattning av cirka 3 800 ton per år.

Energi

Den pågående verksamheten med äggproduktion förbrukar elström i en omfattning av cirka 160 000 kWh per år. Efter utbyggnaden av ett tredje stall beräknas elbehovet öka till cirka 250 000 kWh per år.

Den ökade elförbrukningen är kopplad till driften av ventilationen, utfodrings- och vattensystemet samt belysningen i det nya stallet.

Verksamheten kommer att använda sig av följande energikällor:

Produktgrupp	Produkt	Ändamål
Drivmedel	Diesel	För drift av reservverket
El	Delvis förnybar el	Till belysning och drift av ventilation, foder- och vattenförsörjning.
Värme	Ved och halm	För uppvärmning av packhus och personalrum

Befintliga stall är isolerade och det kommer det nya stallet också att vara. Ventilationen är varvtalsstyrd och därmed energieffektiv enligt dagens bästa teknik. Belysningen i det nya stallet kommer ske via LED-lampor. Inför den kommande byggnationen kommer vi specifikt att söka energisnåla tekniska lösningar.

Biobränslepanna

Biobränslepannan är på 500 kW och dess huvudsakliga användningsområde är att ombesörja värme och varmvatten till gårdens tre bostäder, en verkstadslokal samt att leverera värme till spannmålstorken. Pannan eldas med ved och halm.

Biobränslepannans roll i verksamheten är mycket liten. Det behövs inte någon tillskottsvärme i djurstallen. En mindre andel, cirka fem procent, av värmeproduktionen används för uppvärmning av personalutrymme och äggpackeri vid stallen. Pannan används även för eldning av kadaver.

Djurstallen och biobränslepannan är två separata anläggningar, som drivs av två olika verksamhetsutövare.

Olycksrisker och försiktighetsåtgärder

Det föreligger inte någon direkt miljöstörande olycksfallsrisk i verksamheten. När det gäller omhändertagande av släckvatten vid en eventuell brand så kommer anläggningens tvättvattenbrunnar fungera som uppsamlingskärl för eventuellt släckvatten som hamnar inne i byggnaden.

Anläggningen är försedd med automatlarm för strömavbrott och andra störningar. För att klara en situation av avbruten elförsörjning finns ett reservkraftverk vid gården.

Kontroll av verksamheten

Verksamheten har egenkontrollprogram i enlighet med kraven i FVE 1998:901 och gällande BAT-slutsatser.

Statusrapport

Verksamheten vid anläggningen sker i slutna system. Djurhållningen sker i stall och gödseln förvaras i täta lager. Det är förhållandevis små mängder desinfektionsmedel som hanteras i anläggningen, och användningen sker i ett slutet system. Diesel till reservaggregatet omfattar bara en liten volym, och förvaringen sker inomhus.

Den samlade bedömningen är att verksamheten inte medför någon betydande risk för föroreningsskada och därmed är undantagen från kravet på fullständig statusrapport.

Miljömål

Ingen övergödning

Från anläggningen kommer det inte ske några punktutsläpp till vattendrag. Gödseln lagras i täta lager av betong varifrån läckage ej kan ske.

Den utökade verksamheten kommer medföra ett, totalt sett, större utsläpp av ammoniak till luft från stall och gödsellager. Detta medför ett större kvävenedfall i närområdet, jämfört med dagens

verksamhet. Nedfallet belastar främst produktiv och relativt okänslig åkermark i förhärskade vindriktning.

Vår bedömning är att ansökt verksamhet kan bedrivas utan att det uppstår konflikt med miljömålet "Ingen övergödning".

God bebyggd miljö

Den aktuella djurhållningen sker inom ramen för befintlig gårdsmiljö, ute på landsbygden. Därmed föreligger inga konflikter gentemot någon tätortsbebyggelse. Bostäderna ligger i ett gynnsamt läge i relation till förhärskade vindriktning.

Vår bedömning är därför att den planerade verksamheten inte ligger i konflikt med miljömålet "God bebyggd miljö".

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer för ytvatten

Markerna vid Boberg avvattnas mot Svartån.

Vattenförekomsten Svartån (Normlösa) har i VISS beteckningen SE647950-146761. Statusklassningen för vattenförekomsten är "Måttlig" för ekologisk status och "uppnår ej god" för kemisk status. Miljökvalitetsnormen är satt till god ekologisk status 2039 och god kemisk ytvattenstatus.

För den kemiska statusen gäller att de kemiska ämnen som anges som problematiska i vattenförekomsten är kvicksilver och PBDE som härrör från atmosfärisk deposition av långväga luftburna föroreningar. Kviksilver och PBDE är inget som hanteras i den aktuella verksamheten med djurhållning. Djurhållning, gödsellagring och hantering av tvättvatten sker i slutna system.

Bolaget bedömer att verksamheten med äggproduktion kan genomföras utan risk för att försämra den ekologiska och kemiska statusen för berörd recipient.

Miljökvalitetsnormer för grundvatten

Verksamheten vid Boberg ligger inom grundvattenförekomsten "Fornåsa" som i VISS har beteckningen SE647752-145113. Enligt VISS har grundvattenförekomsten kemiska status klassats som "god" och

den kvantitativa statusen är klassad som "god". Miljökvalitetsnormen är satt till god kemisk status och god kvantitativ status.

För den kemiska statusen gäller att de kemiska ämnen som anges som problematiska i vattenförekomsten är kvicksilver och PBDE som härrör från atmosfärisk deposition av långväga luftburna föroreningar. Kviksilver och PBDE är inget som hanteras i den aktuella verksamheten med djurhållning. Djurhållning, gödsellagring och hantering av tvättvatten sker i slutna system. Verksamhetens uttag av vatten är lågt i relation till tillgången på vatten.

Bolagets bedömning är att verksamheten med äggproduktion kan genomföras utan risk för att försämma kemisk- och kvantitativ status för berörd grundvattenförekomst.

Miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten

Avvattning från området där anläggningen är belägen sker via Svartån till Roxen. Roxen utgör ett av de vattendrag som omfattas av förordning (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. Gällande miljökvalitetsnormer för fiskvatten omfattar parametrarna temperatur, upplöst syre, pH, ammoniak/ammonium, restklor samt zink. Den aktuella utökningen av jordbruksverksamheten vid Boberg kan inte förväntas innebära någon inverkan på nyss nämnda parametrar i Roxen, som ligger mer än 2 mil bort.

Luftkvalitetsnormer och omgivningsbuller

Verksamheten med fjäderfä är belägen på landsbygden och har ingen påverkan på gällande luftkvalitetsnormer (förordning 2010:477) för utomhusluft. Inte heller förordningen (2004:675) om omgivningsbuller berör den aktuella verksamheten.

Kumulativa miljöeffekter

Verksamheten berör ett förhållandevis litet geografiskt påverkansområde. Det finns inga övriga verksamheter som adderar med ytterligare påverkan till det aktuella påverkansområdet vid Boberg, vare sig det gäller utsläpp av ammoniak till luft eller påverkan via buller eller transporter.

Klimatförändringsaspekter

Verksamhetens påverkan på klimatet

Äggproduktion medför ett visst mått av klimatpåverkan. Fjäderfä är effektiva foderomvandlare, vilket bidrar till ett lågt klimatavtryck i relation till producerad mängd ägg. Värphönsen vid Boberg äter lokalt odlad spannmål, vilket innebär korta fodertransporter.

Klimatets påverkan på verksamheten

I Östergötland förväntas klimatförändringen medföra ökad årsnederbörd, samtidigt som nederbördsmönstret förändras. Det kommer att bli vanligare med extremväder som sommartorka och mer häftig nederbörd.

Den aspekt på förändringar som främst är aktuell att beakta i relation till verksamheten vid Boberg, är risken för värmeböljor. Det vi gör för att ha beredskap, är att ta med sådana scenarion i beräkningen när vi dimensionerar fläktsystem i stallen. Detta är främst en djurskyddsfråga.

Vi berörs inte av några närliggande vattendrag som skulle kunna stiga till följd av extrem nederbörd och påverka verksamheten i byggnaderna. Verksamheten är belägen på en höjd och det är långt till större vattendrag.

Alternativ lokalisering

Det nya stallet ska samlokaliseras med befintlig anläggning. Ansökan omfattar inte något andrahandsalternativ för lokaliseringen.

Nollalternativ

Nollalternativet skulle bidra till en negativ landsbygdsutveckling, vilket ger försämrade möjligheter att upprätthålla en god landskapsvård i trakten.

Ett scenario där utbyggnad av ett tredje stall vid Bobergs Storgård inte kommer till stånd betyder förlorade arbetstillfällen och skatteintäkter både i Sverige och Motala kommun.

Om tillståndet inte beviljas för den utökade verksamheten, så kommer produktionen i den befintliga stallen fortsätta som idag. Det

betyder att gemensamma kostnaderna för ägghanteringen (packeriet och robotmaskinen) ska bäras av en mindre äggproduktion, vilket medför dyrare ägg för konsumenten och sämre företagsekonomi hos äggproducenten.

Yttranden

I inkomna yttranden i ärendet har i huvudsak följande anförts med anledning av GI Eriksson AB:s ansökan.

Samhällsbyggnadsnämnden i Motala kommun

Nämnden anser att den panna som ska användas för uppvärmning av packhus, personalrum samt för eldning av kadaver bör ingå i tillståndet. Även om pannan också används för att värma utrymmen som inte är direkt kopplade till verksamheten, utgör den en väsentlig del av verksamheten och dess funktion är avgörande för driften.

Vidare vill samhällsbyggnadsnämnden påpeka att även om verksamheten i dagsläget inte ger upphov till någon betydande bullerstörning, är det lämpligt att inkludera ett villkor för buller i tillståndet. Detta överensstämmer med praxis för denna typ av verksamheter och säkerställer att eventuella framtida bullerstörningar kan hanteras effektivt.

Sammantaget gör samhällsbyggnadsnämnden bedömningen att verksamheten kan bedrivas i enlighet med ansökan, under förutsättning att ovanstående synpunkter beaktas och inkluderas i det slutgiltiga tillståndet.

Sökandens bemötande

GI Eriksson AB har i huvudsak framfört följande med anledning av inkomna yttranden i ärendet.

Samhällsbyggnadsnämnden i Motala kommun

I yttrandet från Motala kommun anges att nämnden anser att den biobränslepanna som finns vid Bobergs Storgård ska ingå i tillståndsprövningen, med motiveringen att pannan skulle vara en avgörande för driften av verksamheten med äggproduktion. Detta är en felaktig beskrivning av situationen. Pannan är inte på något sätt avgörande för driften av äggproduktionen.

- Uppvärmning av packhus och personalrum skulle kunna göras via värmepump.
- Kadaver skulle kunna omhändertas av Svensk Lantbrukstjänst.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Ärendets handläggning

Bolaget har begärt att få ta del av föreslagna villkor och lämna synpunkter på dessa inför beslut. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att tillståndsärendet har handlagts i enlighet med miljöbalkens föreskrifter om bland annat kungörelse och remissförfarande. Miljöprövningsdelegationen bedömer inte att det finns behov av ytterligare kommunikering i ärendet.

Tillståndets omfattning

Samhällsbyggnadsnämnden i Motala kommun har framfört att den panna som används för uppvärmning av packhus, personalrum samt för eldning av kadaver bör ingå i tillståndet.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolagets tillstånd från 2019 föreskriver villkor avseende hantering av aska från biobränslepannan. Av bolagets nu inlämnade handlingar framgår dock att biobränslepannan och djurstall drivs av två olika verksamhetsutövare. Miljöprövningsdelegationen konstaterar vidare att endast en liten andel, cirka fem procent, av biobränslepannans värmeproduktion används för uppvärmning av personalutrymme och äggpackeri vid stallen. Bolaget har uppgett att uppvärmningen av dessa utrymmen kan ersättas med en alternativ teknik.

Miljöprövningsdelegationen bedömer, med anledning av ovan nämnda faktorer, att biobränslepannan inte ska omfattas av det nu meddelade tillståndet. Hantering av den aska som uppstår till följd av biobränslepannan ska därmed inte heller ske inom den verksamhet som detta tillstånd omfattar.

Miljökonsekvensbeskrivning

GI Eriksson AB har fullgjort de i 6 kap. miljöbalken angivna skyldigheterna att genomföra samråd samt att ta fram och ge in en miljökonsekvensbeskrivning. Miljöprövningsdelegationen bedömer

att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och att den specifika miljöbedömningen kan slutföras.

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen gör ingen annan bedömning än bolaget avseende risken för föroreningsskada och behovet av en statusrapport. Utredningen har visat att risken är liten för att den beskrivna industriutsläppsverksamheten medför föroreningsskada och därmed behöver inte en statusrapport upprättas.

Tillåtlighet

Industriutsläppsverksamhet

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. Av det följer att de utsläppsvärden och beskrivningar av andra försiktighetsmått som finns i de slutsatser om bästa tillgängliga teknik som anges i 2 kap. industriutsläppsförordningen ska användas.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att uppfyllelsen av industriutsläppsförordningen och BAT-slutsatser fortsättningsvis kommer att granskas i samband med tillsynen.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i huvudsak i enlighet med bästa tillgängliga teknik.

Miljöbalkens mål och hänsynsregler m.m.

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att den sökta verksamheten inte strider mot miljöbalkens mål.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökanden i tillräcklig omfattning har visat att de förpliktelser som följer av 2 kap. 1 § miljöbalken kommer att iakttas i den sökta verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark-

och vattenresurser samt med den för området gällande översiktsplanen. Den valda lokaliseringen kan därmed godtas.

Miljökvalitetsnormer

Bedömningen utgår ifrån den status och miljökvalitetsnorm för vattenförekomsten som har fastställt med stöd av vattenförvaltningsförordningen (2004:660).

Den ytvattenförekomst som i huvudsak berörs av verksamheten är Svartån (Normlösa), SE647950-146761, vilken omfattas av miljökvalitetsnorm där kvalitetskraven är god ekologisk status 2039 och god kemisk ytvattensstatus (undantaget kvicksilver och bromerad difenyleter).

Enligt VISS, Vatteninformationssystem Sverige, har vattenförekomstens ekologiska status i senaste bedömningen klassats som måttlig, och den kemiska statusen uppnår ej god kemisk ytvattenstatus. Orsaken till att den ekologiska statusen inte uppnås är övergödning, morfologiska förändringar och kontinuitet samt miljögifter. Jordbruk pekas ut som en påverkansskälla vad det gäller näringsämnen. Orsaken till att den kemiska ytvattenstatusen inte uppnås är bedömd förekomst av kvicksilver i biota samt polybromerade difenyletrar (PBDE). I Sverige överstiger kvicksilver och PBDE gränsvärdena i så gott som alla ytvatten enligt VISS. Utifrån ansökningshandlingarna framgår att den utökade verksamheten med äggproduktion kan genomföras utan risk för att försämra statusen för vatten. Bolaget grundar denna ståndpunkt på det faktum att djurhållningen och gödselhanteringen sker i ett slutet system. Verksamheten riskerar därmed inte att orsaka några punktutsläpp till vatten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att den största risken för påverkan på recipienten, som jordbruket medför, uppkommer i samband med spridning av gödselmedel. Förevarande ansökan omfattar dock inte någon spridning av gödselmedel. Miljöeffekterna till följd av spridning av gödselmedel omfattas därmed inte av denna tillståndsprövning.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det finns förutsättningar för att verksamheten kan bedrivas så att vattenmiljön i aktuell vattenförekomst inte försämras på ett otillåtet sätt, och att verksamheten inte kommer att äventyra möjligheten att uppnå den

status som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm. Inte heller bedömer Miljöprövningsdelegationen att uppnåendet av god status i aktuell vattenförekomst försvåras i och med ansökt verksamhet.

Miljöprövningsdelegationen bedömer även att verksamhetens påverkan inte på ett betydande sätt bidrar till att nu gällande miljökvalitetsnormer enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477) och förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten inte följs.

Specifik miljöbedömning

Den sökta verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och en specifik miljöbedömning ska göras.

Miljöprövningsdelegationen har med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och vad som kommit fram under handläggningen identifierat verksamhetens miljöeffekter till att det vid normal drift främst sker utsläpp av näringsämnen till luft samt att det alstras buller och lukt.

De identifierade miljöeffekterna kan översiktligt beskrivas så att verksamheten medför utsläpp av ammoniak till luft, näringsämnen till vatten samt störningar till följd av buller från transporter och fläktar. I och med hanteringen och lagringen av gödsel uppkommer även lukt från verksamheten.

Den specifika miljöbedömningen visar att åtgärder behöver vidtas och villkor behöver föreskrivas för att en hållbar utveckling ska främjas. Under nedanstående rubrik *Villkor* redovisas en mer preciserad bedömning.

Sammanfattande bedömning av tillåtligheten

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut, och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att det inte föreligger hinder mot att bevilja sökt tillstånd.

Villkor m.m.

Hantering och lagring av gödsel och tvättvatten

I BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä och gris anges att bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique), utöver att minska förhållandet mellan fastgödselstackens avgivande yta och dess volym, är att lagra fast fjäderfägödsel i en byggnad med tak eller att täcka fastgödselstackar.

Bolaget har i ansökan beskrivit att lagring av gödsel kommer ske i gödselhus. Enligt ansökan är nuvarande och planerad gödsellagring konstruerad med betongplatta, väggar av betong och tak. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är ett lämpligt sätt att lagra gödsel. Det är viktigt att fastgödseln hålls så torr som möjligt och att vindpåverkan förebyggs, för att säkerställa att avgången av ammoniak minimeras. Miljöprövningsdelegationen finner det skäligt att ställa krav på skyddsåtgärder i form av tät täckning av gödsellagren, varför villkor föreskrivs i denna del.

Tvättvatten från rengöring av stallar samt vatten från avspolning av utrustning som används i stallarna, kan innehålla betydande mängder näringsämnen. Uppsamlat tvätt- och spolvatten bör även betraktas som ett avfall. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att det behövs försiktighetsmått för att förebygga påverkan på yt- och grundvatten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är motiverat att föreskriva som villkor att tvättvatten, som uppkommer vid rengöring av stallbyggnader, ska avledas till tät behållare. Vidare bedömer Miljöprövningsdelegationen att avspolning av utrustning och maskiner, som tillhör stallbyggnaderna eller som används vid rengöring av stallbyggnaderna, ska ske på tät yta och att även det spolvatten som då uppkommer ska avledas till tät behållare.

Kemikalie- och avfallsfrågor

Utsläpp till mark eller vatten av kemiska produkter och avfall kan medföra allvarliga konsekvenser för miljön och för människors hälsa. Det är viktigt att förvaring och hantering av kemiska produkter och avfall sker på ett betryggande sätt och i övrigt så att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt. Miljöprövningsdelegationen anser att det är skäligt att föreskriva villkor för märkning och förvaring av kemiska produkter

och farligt avfall i syfte att minimera riskerna för förorening av mark och vatten vid hantering.

Buller

Buller från verksamheten uppkommer från driften av anläggningen exempelvis från fasta installationer så som ventilation, fläktar samt från transporter till och från anläggningen. Bolaget har framfört att verksamhetens dagliga drift inte medför någon betydande ljudbelastning till omgivningen, varav inget villkor för buller har föreslagits. Samhällsbyggnadsnämnden i Motala kommun har framfört att det är lämpligt att inkludera ett villkor för buller i tillståndet, bland annat för att säkerställa att eventuella framtida bullerstörningar kan hanteras effektivt, även om verksamheten i dagsläget inte ger upphov till någon betydande bullerstörning.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkor behövs för reglering av vilken bullerpåverkan från verksamheten som bör anses vara tillåtlig och att detta bör utformas som begränsningsvärden.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att de värden som rekommenderas i Naturvårdsverkets Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, rapport 6538, bör tillämpas. Mot bakgrund av närheten till flertalet bostäder bedömer

Miljöprövningsdelegationen att värdet vid bostäder (frifältsvärde utomhus vid fasad) för dagtid (50 dBA), i likhet med tidigare tillstånd, bör gälla kl. 07.00–18.00 och att värdet för natt (40 dBA) bör gälla kl. 22.00–07.00.

Övrigt

Villkoret om när verksamheten helt eller delvis upphör syftar till att säkerställa att verksamheten inte lämnar kvar kemiska produkter eller avfall. Inte heller föroreningar som verksamheten har givit upphov till i mark, ytvatten, grundvatten, sediment, byggnader eller anläggningar ska få lämnas kvar. Avsikten med information och plan för avvecklingen är att verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten i god tid ska samråda om hur en planerad och strukturerad avveckling ska genomföras samt hur risker med uppkomna föroreningar ska bedömas.

Villkoret påverkar dock inte verksamhetsutövarens ansvar att under drifttiden löpande kontrollera verksamheten för att förebygga eller motverka olägenheter för människors hälsa och miljö. En del i detta är att fortlöpande och successivt skaffa sig kunskap om

föroreningssituationen i mark, vatten, sediment, byggnader och anläggningar samt att vid behov vidta avhjälpareåtgärder. Detta förebygger bland annat spridning av föroreningar och kan begränsa behovet av åtgärder när verksamheten läggs ned.

Vidare är syftet att ge tillsynsmyndigheten underlag för det fortsatta arbetet med föroreningsskador när hela eller delar av verksamheten upphör. Valet av och genomförandet av eventuella avhjälpareåtgärder regleras inte i detta tillstånd utan blir en fråga för tillsynsmyndigheten genom tillämpning av 10 kap. miljöbalken.

Bolagets verksamhet omfattas av förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Där ställs bland annat krav på rutiner för fortlöpande kontroll av att utrustning med mera för drift och kontroll hålls i gott skick. För att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön bör bolaget fortlöpande och systematiskt bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt.

Miljöprövningsdelegationen anser att ett kontrollprogram bör finnas för verksamheten. Programmet bör bland annat omfatta kontroll och rutiner för att säkerställa att villkoren i tillståndet innehålls. När förslag till kontrollprogram tas fram bör samråd ske med tillsynsmyndigheten och det bör lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att detta beslut har fått laga kraft vid senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Igångsättningsperiod

Enligt 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken ska det i beslutet anges en tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång.

Bolaget har yrkat på en igångsättningsperiod om tio år med anledning av att det bland annat krävs lång framförhållning med verksamheter av den här typen.

Miljöprövningsdelegationen gör följande bedömning i frågan om igångsättningsperiod.

Igångsättningsperioden bör anpassas utifrån den tid som krävs för att uppföra de anläggningsdelar som omfattas av ett tillstånd. I detta fall är det den tid som krävs för att uppföra ett tillkommande stall som bör avgöra behovet av igångsättningsperiod.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att en igångsättningstid om tio år är omotiverat lång mot bakgrund av de anläggningsarbeten som ska göras. Bolaget behöver inte ha uppnått full produktion när igångsättningstiden har löpt ut. Miljöprövningsdelegationen finner därför att en igångsättningstid om fem år får anses vara rimlig för denna typ av verksamhet.

Avtalsförhandling med packerier och marknadsläge är enligt Miljöprövningsdelegationens bedömning inte omständigheter som hindrar bolaget från att ta tillståndet i anspråk och sätta igång verksamheten och anses inte utgöra skäl för en igångsättningstid på tio år. Bolagets yrkande om ytterligare igångsättningstid utöver fem år ska därför avslås.

Upplysningar

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö, se bilaga 2.

Beslutande i ärendet

Miljöprövningsdelegationens beslut har fattats av Linnea Hjorter, ordförande, och Karl-Martin Axelsson, miljösakkunnig. Länsstyrelsens föredragande har varit miljöskyddshandläggare Decibell Sahlén.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

1. Situationsplan.
2. Delgivning och Hur man överklagar.

Kopia till

Samhällsbyggnadsnämnden i Motala kommun

Räddningstjänsten Motala-Vadstena

Naturvårdsverket (+missiv IUF)

Havs- och vattenmyndigheten

Jordbruksverket (+missiv IUF)

Enheten för miljöskyddstillsyn

Aktförvararen

Elisabeth Bergqvist (+missiv om delgivning)

Karl Ivar Johansson (+missiv om delgivning)

Miljöprövningsdelegationen

Situationsplan över befintliga och tillkommande
anläggningsdelar på fastigheten Boberg 4:1
i Motala kommun.

Bild 3. Bild över anläggningsområdet med befintliga djurstall (1,3) och nytt stall (2). Bilden visar även platsen för ägghantering (4), befintligt gödsellager (5), befintliga tvättvattenbrunnar (6,7) samt placering av ny tvättvattenbrunn (8) och nytt gödsellager (9).

Miljöprövningsdelegationen

Delgivning

Länsstyrelsen delger detta beslut genom kungörelsedelgivning. Kungörelsen ska inom tio dagar efter dagen för detta beslut införas i **Post- och Inrikes Tidningar** samt **Motala & Vadstena Tidning** och **Östgöta Correspondenten**.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsens enhet för miljöprövning, Korsningen Storgatan 23 och S:t Larsgatan 28, Linköping och hos aktförvararen i ärendet, Kommunledningskontoret i Motala kommun.

Ett meddelande om delgivningen ska skickas till någon eller några av dem som delgivningen avser för att vara tillgängligt för alla dem som avses med delgivningen. Ett exemplar av kungörelsen översänds därför till berörd kommun, sökanden och aktförvararen för att vara tillgänglig för sakägarna. Ett exemplar av tillståndet inklusive bilaga om delgivning översänds till ett par av sakägarna.

Delgivning anses ha skett på fjortonde dagen efter dagen för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom ovan nämnda tid har införts i ovan nämnda tidningar.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen. Överklagandet skickas med vanlig post till **Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping** eller med e-post till ostergotland@lansstyrelsen.se

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **5 mars 2025**. Om överklagandet har kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna i ärendet till Mark- och miljödomstolen.

I överklagandet ska ni ange vilket beslut som överklagas och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ange även namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress. Om ni behöver fler upplysningar kan ni vända er till Länsstyrelsen.